Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan kielten teemavuodesta 2001”

(2000/C 156/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kielten teemavuodesta 2001, KOM(1999) 485 lopull.,

ottaa huomioon komission 25. lokakuuta 1999 ja neuvoston 30. marraskuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 15. syyskuuta 1999 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu valiokunta 7:n ”Koulutus – Ammattikoulutus – Kulttuuri – Nuoriso – Urheilu – Kansalaisten oikeudet” tehtäväksi,

ottaa huomioon valiokunta 7:n joulukuun 3. päivänä 1999 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 465/99 rev., jonka esittelijä oli Roberto Pella, I, PPE,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen johdanto-osan, jonka mukaan jäsenvaltiot ”ovat vakaasti päättäneet edistää kansojensa mahdollisimman korkeaa tiedontasoa luomalla laajat mahdollisuudet koulutuksen saantiin sekä jatkuvan koulutuksen avulla”,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 18 artiklan, jonka mukaan ”jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella”, sekä sen, että vieraiden kielten taito on edellä mainitun oikeuden välttämätön edellytys,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 12. kesäkuuta 1995 antamat päätelmät, joissa korostetaan, että ”unionissa on säilytettävä kielellinen monimuotoisuus ja edistettävä sen monikielisyyttä tasapuolisesti kaikkia unionin kieliä kunnioittaen ja toissijaisuusperiaate huomioon ottaen”, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston 23. lokakuuta 1995 tekemän päätöksen N:o 2493/95/EY vuoden 1996 julistamisesta ”Elinikäisen oppimisen vuodeksi Euroopassa”, jossa korostetaan elinikäisen oppimisen merkitystä myös kielellisten taitojen kehittämiseen yksilön koko eliniän ajan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 14. maaliskuuta 1995 tekemällä päätöksellä N:o 819/95/EY perustetun ja 23. helmikuuta 1998 tekemällä päätöksellä N:o 576/98/EY muutetun Sokrates-ohjelman, jolla pyritään edistämään kielten tuntemusta unionissa sekä yhteisöön kuuluvien kansojen keskinäistä ymmärtämystä ja solidaarisuutta,

ottaa huomioon neuvoston 6. joulukuuta 1994 tekemällä päätöksellä N:o 94/819/EY perustetun Leonardo da Vinci -ohjelman, jolla on kehitetty Lingua-ohjelmaa ja tuettu kielitaidon edistämistä osana ammattikoulutusta; neuvoston 26. huhtikuuta 1999 tekemällä päätöksellä N:o 99/382/EY Leonardo da Vinci -ohjelmaa jatketaan toisella kaudella,

ottaa huomioon neuvoston 21. marraskuuta 1996 tekemän päätöksen N:o 96/664/EY monivuotisesta ohjelmasta Euroopan yhteisön kielellisen monimuotoisuuden edistämiseksi tietoyhteiskunnassa, ja

katsoo että Euroopan kielten moninaisuus on perintö, jota on suojeltava,

hyväksyi 16. ja 17. helmikuuta 2000 pitämässään 32. täysistunnossa (17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. **Johdanto**

1.1. *Kielten eurooppalaisen teemavuoden sisältö*

1.1.1. Alueiden komitea kannattaa komission päätösehdotusta vuoden 2001 julistamiseksi kielten eurooppalaiseksi teemavuodeksi.

1.1.2. Komitean myönteinen kanta perustuu siihen, että komissio on useaan otteeseen todennut jäsenvaltioiden kulttuurisen monimuotoisuuden olevan EU:n kulttuurisen rikkauden perustekijä.

1.1.3. Jotta ymmärretään kielten eurooppalaisen teemavuoden 2001 strateginen merkitys toteutettaessa Euroopan kansojen todellista ja tehokasta yhdentymistä, on muistettava, että kulttuuri-identiteetin perustekijä on nimenomaan yhteisöön kuuluvien henkilöiden puhuma kieli.

1.1.4. Vuonna 1995 julkaistussa koulutuksen valkoisessa kirjassa "Opettaminen ja oppiminen – kohti kognitiivista yhteiskuntaa" asetetuista tavoitteista neljäntenä on kolmen yhteisössä puhutun kielen tuntemus. Vuonna 1996 julkaistussa vihreässä kirjassa "Koulutus – Ammattikoulutus – Tutkimus – Kansainvälisen liikkuvuuden esteet" puolestaan todetaan, että "vähintään kahden yhteisön kielen hallitsemisesta on tullut ehdoton edellytys, joka antaa unionin kansalaisille mahdollisuuden hyötyä sisämarkkinoiden toteuttamisen myötä tarjoutuvista uusista ammatillisista ja henkilökohtaisista mahdollisuuksista". Näin on vahvistettu, että toisen kulttuurin tunteminen edellyttää ennen kaikkea kyseisessä kulttuurissa puhutun kielen hallitsemista.

1.1.5. Komitea on sitä mieltä, ettei tavoitetta kahden yhteisökielen hallitsemisesta ole useinkaan mahdollista toteuttaa käytännössä, vaikka tästä onkin esitetty perusteltuja arvioita. Kaikkiin jäsenvaltioihin tulee kuitenkin viestittää pääperiaatteesta, jonka mukaan toisen kulttuurin tunteminen edellyttää ennen kaikkea kyseisessä kulttuurissa puhutun kielen hallitsemista.

1.2. *Yhteisön nykyiset kieliä koskevat koulutustoimet: yhtäläisyydet ja eroavuudet Sokrates- ja Leonardo-ohjelmien samoihin tavoitteisiin verrattuna*

1.2.1. Euroopan unioni on jo käynnistänyt erityisohjelmia, joiden tavoitteena on jäsenvaltioiden taloudellisen ja sosiaalisen integraation parantaminen. Sokrates- ja Leonardo da Vinci -ohjelmien tavoitteita on kielten opiskelun lisääminen.

1.2.2. Sokrates-ohjelma tarjoaa yhteisön tukea kieltenopettajien perus- ja jatkokoulutukseen, uusien opetusmateriaalien valmisteluun sekä yhteisiin koulutushankkeisiin, nuorisovaihto mukaan luettuna.

1.2.3. Leonardo da Vinci -ohjelman avulla edistetään ammatillisesti suuntautunutta kielten opiskelua ylikansallisten kokeiluhankkeiden ja vaihto-ohjelmien muodossa. Molemmissa ohjelmissa painopiste on harvinaisilla sekä vähän opiskelluilla ja opetetuilla kielillä.

1.2.4. Komission ehdotuksessa määritellyt aloitteet, jotka soveltuvat parhaiten toteutettaviksi kielten eurooppalaisena teemavuotena, vastaavat osittain kahden edellä mainitun ohjelman tavoitteita, mutta osittain myös eroavat niistä huomattavasti.

1.2.5. Vuonna 2001 on määrä edistää kaikkia, mutta etenkin suppea-alaisia yhteisökieliä, myös vähemmistökieliä. Kielten eurooppalaisen teemavuoden avainsanomana tulee olemaan periaate, jonka mukaan kaikki kielet ovat yhtä arvokkaita.

1.2.6. Teemavuosi jatkaa osittain nykyisiä ohjelmia, vaikkakin Sokrates- ja Leonardo-ohjelmien piiriin kuuluvat vain yhteisökielet, iiri ja lëtzebuerg. Erona on sitä vastoin kohderyhmä.

1.2.7. Sokrates- ja Leonardo da Vinci -ohjelmien toimet on varojen puutteessa rajattu tarkoin määriteltyihin ryhmiin (opettajat, kouluttajat, opiskelijat, päättävät ja akateemiset tahot), kun taas kielten eurooppalaisen teemavuoden piirissä toteutettavat toimet suunnataan suurelle yleisölle.

1.2.8. Tämän vuoksi kielten eurooppalainen teemavuosi on yksi suurimmista Euroopan integraation hyväksi yhteisötasolla toteutetuista toimista.

1.2.9. Komitea on jo ilmaissut tyytyväisyytensä koulutusta käsittelevien Sokrates- ja Leonardo-ohjelmien toteutukseen. Sokrates-ohjelman toisessa vaiheessa aloitetaan uusi toimi, jolla pyritään edistämään kielellistä monimuotoisuutta sekä parantamaan kieltenopetuksen ja -opiskelun laatua. Leonardo da Vinci -ohjelman toisessa vaiheessa vahvistetaan myös kielten näkyvyyttä ja kieltenopetuksen ensisijaisuutta. Komitea toivoo, että edellä mainittujen, vuonna 2000 toteutettavien hankkeiden toinen vaihe yhdistetään kielten eurooppalaisen teemavuoden 2001 valmisteluun.

2. **Yleistä**

2.1. *Toimien tavoitteet ja perusteet*

2.1.1. Komitea pitää kielten eurooppalaisen teemavuoden tavoitteita ja aloitteiden toteutusvälineitä yleisesti ottaen onnistuneina. Perustavoitteet ovat seuraavat:

– Saatetaan Euroopan unionin kansalaiset tietoisiksi unionin rikkaasta kielellisestä monimuotoisuudesta.

– Tehdään mahdollisimman monille selväksi vieraiden kielten taidosta koituvat edut, jotka liittyvät pääasiassa konkreettiseen vapaaseen liikkuvuuteen Euroopassa sekä työllisyyden kasvuun ja Euroopan yritysten kilpailukyvyn lisääntymiseen maailmanmarkkinoilla.

– Edistetään koko työiän kestävää kielten opiskelua ja siten saatavaa osaamista.

– Kerätään ja levitetään tietoja kielten opetuksesta ja opiskelusta.

2.1.2. Toiminta perustuu Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa määriteltyihin periaatteisiin:

– Euroopan todellisen rikkauden muodostavien kulttuurien tuntemuksen edistäminen

– henkilöiden vapaan liikkuvuuden edistäminen Euroopan unionissa.

2.2. *Kohderyhmät*

2.2.1. Kielten eurooppalaisen teemavuoden avulla pyritään saamaan mahdollisimman monet Euroopan kansalaiset toimien piiriin ja vakuuttamaan heidät ikään, yhteiskuntaluokkaan ja ammattiin katsomatta kielten opiskelun tärkeydestä. Laajaan kohderyhmään kuuluvat mm.

– tietyllä alueella asuvat ja tiettyä kieltä puhuvat henkilöt

– kielirajojen tuntumassa asuvat henkilöt

– ammattiryhmät

– kouluikäiset lapset

– kouluikäisten lasten vanhemmat

– työmarkkinaosapuolet

– työttömät.

AK korostaa, että myös vammaisten tulee kuulua kohderyhmään.

2.3. *Suunnitellut toimet*

2.3.1. Keskeiset toimet

2.3.1.1. Komitea kannattaa ehdotusta liittää kielten eurooppalaiseen teemavuoteen erityistapahtumia sekä ehdottaa kieltenopetukseen keskittyneille oppilaitoksille, että ne järjestäisivät avoimien ovien päiviä. Jäsenvaltioissa toteutettavat yhteiset hankkeet, kuten teemavuoden alku- ja loppujuhlallisuudet, ovat kannatettavia.

2.3.1.2. Komitean mielestä erityistapahtumat on järjestettävä siten, että niissä pitäydytään aiheessa ja ne suunnataan suurelle yleisölle. Lisäksi niiden on oltava pikemminkin viihdyttäviä ja vuorovaikutteisia, ja ne voivat sisältää esimerkiksi erikielisiä esityksiä. On myös tärkeää, että keskeiset hankkeet televisioidaan asiaankuuluvasti.

2.3.1.3. Komitea on tyytyväinen myös siihen, että teemavuotena toteutettavat yhteisötoimet eivät koskisi vain yksityisiä kieliä, vaan niiden avulla pyrittäisiin välittämään yleistä viestiä kielellisen monimuotoisuuden eduista ja edistämään kaikkien kielten opiskelua.

2.3.2. Erityistoimet

2.3.2.1. Kaavaillut erityistoimet ovat seuraavat:

– Suunnitellaan kohderyhmien välittömästi tunnistettavissa oleva tunnus, johon liitetään lyhyt ja kannustava, eri kielten ja kulttuurien tarpeita palveleva tunnuslause. Komissio suunnittelee tunnuksen yhteistyössä Euroopan neuvoston kanssa. Tunnusta voidaan käyttää sekä Euroopan yhteisön osittain rahoittamissa hankkeissa että paikallisten tahojen kokonaan rahoittamissa hankkeissa, jotka vastaavat kielten eurooppalaisen teemavuoden tavoitteita.

– Hyödynnetään televisiota, joka on ihanteellinen suuren yleisön valveuttamisväline. Korkeiden kustannusten vuoksi mainostilan ostaminen ei tule kysymykseen, mutta ilmaisen mainostamisen mahdollisuutta tulee tutkia.

– Järjestetään peruskouluikäisille lapsille sekä aikuisille euroopanlaajuisia kilpailuja.

– Perustetaan kielten eurooppalaisen teemavuoden Internetsivu, joka sisältää kaiken aloitteesta julkaistavan tiedon ja linkit komission, Euroopan neuvoston ja jäsenvaltioiden kotisivuille ja tarjoaa erilaisia vuorovaikutusmuotoja käyttäjille.

– Järjestetään messuja ja näyttelyitä.

– Järjestetään haastatteluja ja lehdistötilaisuuksia.

– Laaditaan jakeluun tarkoitettuja julisteita, esitteitä ja lehtisiä. Hanketta tukevat tahot antanevat julisteille tarvittavaa mainostilaa ilmaiseksi käyttöön.

– Kutsutaan tilaisuuksiin julkisuuden henkilöitä ja kuuluisuuksia, jotka tiedottavat kielten eurooppalaisen teemavuoden tavoitteista.

2.4. *Yhteistyö Euroopan neuvoston ja EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden kanssa*

2.4.1. Komitea toivoo, että Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston yhteistyö on antoisaa. Komitea on erityisen tyytyväinen mahdollisuuteen edistää teemavuotta yhteistyössä Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin kanssa. Teemavuoden yleishallinnon suhteen komitea korostaa, että komission ja Euroopan neuvoston sihteeristön tiiviin päivittäisen yhteistyön lisäksi on tärkeää järjestää säännöllisesti yhteisiä koordinaatiokokouksia.

2.4.2. Komitea kiittää Euroopan neuvostoa siitä, että se tukee myös EU:n jäsenyyttä hakeneiden maiden osallistumista kielten eurooppalaiseen teemavuoteen. Komitea toivoo, että hakijamaiden osallistumisesta aiheutuvat hankaluudet voitetaan yhteistyöllä.

2.5. *Hallinnolliset menettelyt ja hakemusten esittäminen*

2.5.1. Komissio ehdottaa, että rahoitushakemukset vastaanottaa nimenomaan tätä tarkoitusta varten perustettava neuvoa-antava komitea.

2.5.2. Kielten eurooppalaisen teemavuoden hankkeita varten on kaavailtu kahta esittämiskierrosta: ensimmäisen kierroksen ehdotukset olisi tehtävä vuoden 2000 kesään tai alkusyksyyn mennessä, ja avustukset myönnettäisiin valmisteluvuoden budjetista. Toisella kierroksella teemavuoden erityistavoitteita kokonaan tai osittain ennakoivat ehdotukset olisi tehtävä viimeistään keväällä 2001.

2.5.3. Komitea toivoo aiempien lausuntojensa mukaisesti, että hakukaavakkeet ovat mahdollisimman yksinkertaisia, hakemusten esittämiseen varataan riittävästi aikaa ja varojen jakamisprosessia nopeutetaan.

2.5.4. Komitea on tyytyväinen siihen, että etusijalle asetetaan hankkeet, joiden vaikutus Euroopan kansalaisuuden kehittämiseen ilmenee selkeästi ja jotka noudattavat vuonna 1995 julkaistun valkoisen kirjan näkemyksiä. Valkoisen kirjan painopisteitä ovat varhaisessa iässä sekä esikoulu- ja kouluiässä olevien lasten kielten opiskelu, kielten opettamista ja opiskelua koskevan tiedon vaihto sekä kääntämistä ja tulkkausta koskevien aloitteiden edistäminen tavoitteena helpottaa eri kieliä puhuvien henkilöiden tehokasta kommunikointia.

2.5.5. Komitea pitää erittäin myönteisenä päätöstä antaa jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason hankkeille etusija tuotettaessa laadukasta audiovisuaalista tiedotusmateriaalia.

2.6. *Neuvoa-antava komitea*

2.6.1. Ehdotetun päätöksen 5 artiklassa määrätään neuvoa-antavan komitean perustamisesta. Kullakin jäsenvaltiolla olisi neuvoa-antavassa komiteassa kaksi edustajaa. Jäsenvaltiot voisivat vapaasti valita, olisivatko edustajat asiantuntijoita vai poliitikkoja.

2.7. *Rahoitus*

2.7.1. Kielten eurooppalaisen teemavuoden yhteisötason aloitteet rahoitettaisiin kokonaisuudessaan yhteisön budjetista, kun taas paikallis-, alue- ja jäsenvaltiotason sekä ylikansallisten aloitteiden kustannuksista yhteisö rahoittaisi 50 %. Kyseisiä aloitteita varten on tarkoitus asettaa käyttöön yhteensä 8 miljoonaa euroa. Valmisteluhankkeita rahoitettaisiin lisäksi 4 miljoonalla eurolla, jotka olisi käytettävä vuoden 2000 aikana.

2.7.2. Unionin on määrä rahoittaa osittain seuraavanlaisia jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason sekä ylikansallisen tason hankkeita:

– tapaamiset ja yleisötilaisuudet

– tiedotus- ja edistämistoimet

– kyselyt ja tutkimukset

– muut toimet, joiden tavoitteet vastaavat yhtä tai useampaa teemavuoden tavoitetta ja joita ei voi rahoittaa yhteisön muista käynnissä olevista ohjelmista.

2.7.3. Komitea kannattaa periaatetta, jonka mukaan muiden ohjelmien tai toimenpiteiden puitteissa jo rahoitettavia samankaltaisia hankkeita ei rahoitettaisi. Näin vältetään kielten eurooppalaista teemavuotta varten myönnettyjen varojen tarpeeton hajonta ja hyödynnetään varat parhaalla mahdollisella tavalla.

2.8. *Paikallisyhteisöjen rooli ja yhteydet*

2.8.1. On syytä korostaa paikallisviranomaisten keskeistä roolia esikoulutuksen, nuorisotyön, koulutuspalvelujen ja EU:n kulttuurisen monimuotoisuuden tukitoiminnassa. Kielet ovat oleellinen osa kulttuurista monimuotoisuutta.

2.8.2. Ei tule myöskään unohtaa paikallisyhteisöjen painoarvoa luotaessa ja ylläpidettäessä alueiden välistä sekä EU:n ulkopuolisten tahojen, etenkin hakijamaiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Komitea kannattaa neuvoa-antavan komitean perustamista. Komiteaan on määrä kuulua kaksi edustajaa kustakin jäsenvaltiosta, ja sen puheenjohtaja olisi komission edustaja. Paikallisviranomaisten oleellinen ja välttämätön panos toteutuisi komitean puitteissa.

2.9. *Arviointi ja ennakoitu vaikutus*

2.9.1. Alueiden komitea pitää erittäin myönteisenä kielten eurooppalaisen teemavuoden järjestämistä ja arvelee, että se tulee vaikuttamaan innostavasti Euroopan kansalaisiin. Kielet ovat nimittäin hyvin laajan kiinnostuksen kohde, ja tämä tuo teemavuoden piiriin lukuisia henkilöitä ja organisaatioita.

2.9.2. Kielten eurooppalaisella teemavuodella voi olla myös merkittävä kerrannaisvaikutus, sillä yhteisötason toimilla herätetään tiedotusvälineiden yleinen kiinnostus. Myös alemman tason toimille, jotka kohdistetaan erityisryhmiin, jäsenvaltioihin tai alueisiin, saataneen julkisuutta.

2.9.3. Kielten eurooppalaisen teemavuoden vaikutuksen maksimoimiseksi on tehtävä johtopäätöksiä vastaavista, jo päättyneistä aloitteista, kuten elinikäisen oppimisen eurooppalaisesta teemavuodesta. Sen yhteydessä tehtiin tiettyjä virheitä, jotka vaaransivat ulkopuolisen rahoituksen saannin.

2.9.4. Elinikäisen oppimisen teemavuoden toiminnat, joita varten ei saatu riittävästi varoja, olivat viestintätuotteiden laadinta kaikilla yhteisökielillä, edistämis- ja markkinointitoiminta, jolla pyrittiin kiinnittämään tiedotusvälineiden huomio, sekä yksittäisten hankkeiden yhteydessä havaituista hyvistä käytänteistä tiedottaminen. Tehtyjä virheitä ei tule toistaa kielten eurooppalaisena teemavuotena.

3. **Erityistä**

3.1. *Kielten opiskelu*

3.1.1. Kielten eurooppalaisen teemavuoden onnistumiseksi on kiinnitettävä erityistä huomiota vuoden 2000 valmisteluvaiheeseen.

3.1.2. Tutkimusten ja kyselyjen avulla on selvitettävä eri kohderyhmien suhtautuminen kielten opiskeluun, teemavuoteen 2001 kohdistuvat odotukset sekä näkemykset mahdollisista toteutusmuodoista unohtamatta, että 51 % aikuisikäisistä Euroopan kansalaisista ja 29 % 15–24 vuotiaista nuorista ei hallitse yhtään vierasta kieltä riittävän hyvin käydäkseen sillä keskustelua.

3.1.3. Komitea on aina voimakkaasti kannattanut kielitaidon edistämistä, sillä kielet antavat merkittävän panoksen kulttuuriin ja työllisyyteen. Lisäksi ne ovat kansalaisten liikkuvuuden välttämätön edellytys EU:ssa.

3.1.4. Komitea painottaa erityisesti tarvetta oppia kieliä jo varhaisessa vaiheessa, jotta Euroopan kansalaisuus on todellisuutta ensimmäisistä elinvuosista lähtien ja nuoret kasvavat monikieliseen yhteiskuntaan. Tällaisessa yhteiskunnassa opiskellaan kieliä koko elinikä osana todellista eurooppalaista elämäntapaa.

3.1.5. Komitea ilmaisee tyytyväisyytensä ”Kieltenopiskelijan oppaan” laatimishankkeeseen. Oppaassa annetaan tietoja hyvän kielikurssin ominaisuuksista ja esitetään tehokkaita opiskelutekniikoita.

3.1.6. Komitea toteaa, että kielten eurooppalaisena teemavuotena toteutettavat aloitteet on koordinoitava tehokkaasti jo käynnissä olevien, vuonna 2000 toiseen vaiheeseen siirtyviin erityisohjelmiin (Sokrates ja Leonardo) sisältyvien aloitteiden kanssa. Komitea korostaa tässä yhteydessä Lingua-ohjelman merkitystä.

3.1.7. Kielten opiskelua edistävien ja eri jäsenvaltioissa toimivien organisaatioiden kumppanuussuhteiden kehittäminen on erityisen tärkeää.

3.2. *Kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen*

3.2.1. Komitea korostaa jälleen kerran, että kulttuurinen monimuotoisuus on koko Eurooppaa rikastuttava tekijä, kuten todettiin Euroopan yhteisön ensimmäisen kulttuuria koskevan puiteohjelman (2000–2004) yhteydessä. Vain muiden kulttuurien tunteminen pääasiassa kielten opiskelun avulla voi estää huolestuttavien ilmiöiden, kuten rasismin ja muukalaisvihan leviämistä.

3.3. *Kielten eurooppalaisen teemavuoden piiriin kuuluvat kielet*

3.3.1. Yhteisön kielten tasavertaisuusperiaatteen mukaisesti päätösehdotuksen 1 artiklassa todetaan, että vuoden 2001 teemavuoden aloitteet koskevat yhteisön kaikkia virallisia kieliä, iiriä, lëtzebuergia sekä muita jäsenvaltioiden tunnustamia kieliä.

3.3.2. Komitea kannattaa yksittäisille jäsenvaltioille annettavaa liikkumavaraa, jonka puitteissa ne voivat itsenäisesti päättää, mitä kieliä teemavuoden aloitteet koskevat.

3.3.3. Vuoden 2001 julistaminen kielten eurooppalaiseksi teemavuodeksi on kannatettavaa, sillä näin vaikutetaan merkittävästi vähemmistökielten suojeluun sekä kielten tilanteen ja niiden käytön tutkimiseen eri puolilla Eurooppaa.

4. **Paikalliset ja alueelliset toimet**

4.1. Kielten kansainvälisen teemavuoden 2001 onnistuminen edellyttää kykyä hyödyntää tiedotusvälineitä, mutta myös ja ennen kaikkea alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista.

4.2. Koska mahdollisimman monien toivotaan osallistuvan teemavuoden tapahtumiin, on tärkeimmät toimet suunnattava epäsuotuisissa oloissa eläviin väestöryhmiin, joita ajanmukaisimmat tiedotusvälineet eivät useinkaan tavoita. Kyseisten väestöryhmien kannalta paikallisviranomaiset ovat ehdottoman tärkeitä välittäjiä, sillä ne tuntevat perinpohjaisesti alueensa ja sen asukkaat ja kykenevät näin ollen toteuttamaan teemavuoden 2001 aloitteet todella tehokkaasti.

4.3. Komitea kannattaa erityistapahtumien järjestämistä mutta korostaa, että niiden järjestäjien on oltava maantieteellisesti lähellä kohderyhmiä, sillä vain siten eri yhteiskuntaryhmiin kuuluvat voidaan saada osallistumaan laajamittaisesti tapahtumiin. Alue- ja paikallisviranomaisten tuki on tässäkin yhteydessä välttämätöntä. Komitea katsoo, että mahdollisimman laajan osallistumisen varmistamiseksi paikallisviranomaisia voitaisiin tukea kielten eurooppalaiseen teemavuoteen liittyvien aiheiden yhdistämisessä niiden päivittäiseen toimintaan. Tämä voisi tapahtua esim. yhdistämällä palvelujen toimittamiseen nykyistä enemmän monikielisiä ja asiakaslähtöisiä kokeiluohjelmia tai nimeämällä vastuuhenkilöitä koordinoimaan viranomaisten työhön uusia kielellisiä lähestymistapoja.

4.4. Kulttuuri 2000 -ohjelmasta antamansa lausunnon mukaisesti komitea ilmaisee huolensa siitä, että merkittäviä ja laajavaikutteisia toimia korostetaan liikaa, jolloin riskinä on huomion keskittäminen päätapahtumiin sekä paikallis- ja kansalaistapahtumien jääminen liian vähälle huomiolle. Lisäksi on vältettävä ”elitistisiä” aloitteita, jotka kiinnostavat vain asiantuntijoita suuren yleisön sijaan.

5. **Päätelmät**

Alueiden komitea

5.1. toivoo, että komitean edustajat voivat osallistua aktiivisesti päätösehdotuksen 5 artiklassa tarkoitetun neuvoa-antavaan komitean työhön

5.2. kannattaa ehdotusta julistaa vuosi 2001 kielten eurooppalaiseksi teemavuodeksi ja sitä, että kielitaitokysymys asetetaan viimeinkin etualalle yhteisön toimissa edistettäessä jäsenvaltioiden kulttuurien keskinäistä tuntemusta ja toteutettaessa kansalaisten vapaan liikkuvuuden periaatetta Euroopassa

5.3. katsoo, että edellä mainitut aloitteet tukevat Euroopan laajentumisprosessia siinä määrin kuin EU:n jäsenyyttä hakeneet maat osallistuvat niihin; vuonna 2001 on nimittäin tarkoitus järjestää lukuisia tilaisuuksia hakijamaiden kulttuurin tunnetuksitekemiseksi, mikä luo edellytyksiä niiden integroitumiselle

5.4. kannattaa kielten eurooppalaista teemavuotta myös siksi, että se antaa arvokkaan panoksen Euroopan kansalaisten ammattikoulutuksen parantamiseen etenkin ajatellen ammattipätevyyttä koskevan tiedon vaihtoa Euroopan maiden välillä

5.5. painottaa periaatetta, jonka mukaan mahdollisimman monet Euroopan kansalaiset tulee saada osallistumaan toteutettaviin aloitteisiin, ja suosittaa, että yhteiskunnallisen tilanteen mukaan käytetään erilaisia tiedotusmenetelmiä

5.6. kannattaa jäsenvaltioille annettavaa liikkumavaraa, jonka puitteissa ne voivat päättää, mitä kieliä – myös vähemmistökieliä – otetaan kielten eurooppalaisen teemavuoden piiriin

5.7. toivoo, että alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat teemavuoteen aktiivisesti ja kannustavasti, että paikalliset hankkeet määritellään selkeästi ja niiden rahoitus hoidetaan mutkattomasti

5.8. korostaa alue- ja paikallisviranomaisten keskeistä roolia, sillä vain ne kykenevät saman jäsenvaltion erilaisten kulttuuristen ja kielellisten identiteettien edustajina edistämään kulttuurista ja kielellistä vuorovaikutusta

5.9. ehdottaa lisäksi, että alue- ja paikallisviranomaiset huolehtisivat yhteyspisteistä, joissa annetaan tietoa kielten eurooppalaisen teemavuoden aloitteista ja apua niiden toteutuksessa

5.10. toivoo, että komitea kutsutaan mukaan laatimaan päätösraporttia, johon kootaan teemavuoden tulokset, sillä vain alue- ja paikallisviranomaiset voivat arvioida teemavuoden onnistumista mitattuna tapahtumiin paikallistasolla osallistuneiden henkilöiden määrällä

5.11. komitea ehdottaa, että yhteisön prosentuaalista rahoitusosuutta alue- ja paikallistasolla toteutettavien aloitteiden kustannuksista lisätään

5.12. katsoo, että kielten eurooppalaisen teemavuoden onnistuminen edellyttää kykyä hyödyntää joukkoviestimiä parhaalla mahdollisella tavalla, sillä vain niiden avulla, paikalliset tiedotusvälineet mukaan luettuina, voidaan tavoittaa suuri yleisö

5.13. katsoo, että ollakseen todella tehokas tiedotuskampanjan on saatava huomiota jäsenvaltioiden valtakunnallisten televisioverkkojen lisäksi ennen kaikkea paikallistelevisioissa, -radioissa ja -lehdissä sekä uusissa viestimissä; monista paikallistason tutkimuksista nimittäin ilmenee, että paikallistelevisioiden ja -lehtien katselu- ja ostoluvut ovat huomattavasti valtakunnallisten tiedotuskanavien vastaavia lukuja suuremmat

5.14. kehottaa suosimaan erityisesti pienimuotoisia hankkeita, joissa kannustetaan innovatiiviseen toimintaan

5.15. on samaa mieltä siitä, että kielten eurooppalaisen teemavuoden onnistumiseksi on panostettava vaikutuksiltaan ja mittasuhteiltaan laajoihin hankkeisiin, joihin tulee yhdistää alue- ja paikallisviranomaisten toteuttamia pieniä ja rikastuttavia aloitteita; hankkeen kohderyhmiä maantieteellisesti lähellä olevina tahoina alue- ja paikallisviranomaiset vahvistavat kielten eurooppalaisen teemavuoden keskeistä sanomaa

5.16. suosittaa, että kun kielten eurooppalaisen teemavuoden aloitteita tehdään tunnetuksi, painotetaan seuraavia perustavoitteita:

a) kielten opiskelun edistämisen tarve yleensä

b) yhteisön kaikkien kielten sekä vähemmistökielten tasaarvo

c) periaate, jonka mukaan Euroopan unionin kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus on koko Euroopan todellinen rikkaus

5.17. kannattaa päätöstä laatia Internet-sivu, joka omistettaisiin kokonaisuudessaan kielten eurooppalaista teemavuotta koskevalle tiedolle; jotta mahdollisimman monille saataisiin tieto kyseisistä Internet-sivuista, komitea ehdottaa, että se sisällytetään tätä tärkeää yhteisöaloitetta varten laadittavaan tunnukseen; komitean mielestä on aiheellista ja tehokasta tiedottaa teemavuoden Internet-sivuista myös alue- ja paikallisyhteisöjen Internet-sivuilla

5.18. kehottaa määrittelemään pikaisesti kielten eurooppalaisen teemavuoden piiriin valittavien hankkeiden valintaperusteet, jotta helpotetaan alue- ja paikallisviranomaisten toimintaa ja annetaan niille riittävästi aikaa valmistella kyseisiä hankkeita; lisäksi komitea ehdottaa, että valintaperusteet tehdään mahdollisimman yleisluontoisiksi, jotta paikallistason toimijoille jää riittävästi liikkumavaraa

5.19. kehottaa kielten eurooppalaisen teemavuoden tavoitteiden mukaisesti kääntämään kaikki teemavuoden tiedotteet kaikille kielille, myös vähemmistökielille, jotka jäsenvaltiot haluavat ottaa hankkeen piiriin, sekä julkaisemaan ne myös vammaisille tarkoitetuissa audiovisuaalisissa apuvälineissä

5.20. ehdottaa lisäksi, että vuonna 2000 järjestettävät ennakkokyselyt toteutetaan laaja-alaisesti kaikissa jäsenvaltiossa ja kaikissa ikäryhmissä, ja että kyselyjen yhteydessä selvitetään myös määrällisesti, ketkä haluavat oppia vieraita kieliä.

Bryssel 17. helmikuuta 2000.

Alueiden komitean

Puheenjohtaja

Jos CHABERT